

дела, чтобы не скучать, но и не тупеть от работы. У меня будут книги, и Ева, и дети, я надеюсь, и главное – бесконечная изменчивость моря и неба, и свежесть рассвета, и прелесть закатов, и щедрое великолепие ночи” [1, 101-102]. И каким же жалким и меркантильным по сравнению с этими вечными ценностями представляется будущее Хантера и Изабеллы, решивших пожениться: “<...> держа её в объятиях, он видел, как разрастается и приобретает всё больший вес “Автомобильная компания Хантера”, видел миллионы машин, которые она будет выпускать, видел огромную коллекцию картин, которая затмит любую нью-йоркскую коллекцию <...> А Изабелла <...> думала о доме, который она обставит самой изысканной старинной мебелью, и о концертах, которые они будут устраивать, и о thes dansants (танцевальные вечера (фр.). – А.Л.), и обедах, на которые станет приглашать лишь самое избранное общество” [1, 104].

Художественное пространство – это континуум, в котором размещаются персонажи и совершается действие. Однако оно не является пассивным вместилищем героев и сюжетов. Оно напрямую соотносится с общей моделью мира и человека, конструируемой писателем в том или ином художественном произведении.

Моэмовское художественное пространство, по-разному интегрируясь, тяготеет к синтетической полноте и универсальности благодаря переплетению различных типов хромотопных модусов, а именно: реально-исторического (жизнеподобного), психологического, мифологически-библейского.

Вместе с тем пространственный мир рассказа “Падение Эдварда Барнарда” обнаруживает отчётливую тенденцию к тройственной структуре. Это, во-первых, “свой” мир. Ему противопоставлен мир “чужой”. Два противопоставленных земных мира окружены и поглощены “вечным миром”.

Устойчивый мотив полнолуния (и луны вообще) также интенсивно формирует черты специфического моэмовского хромотопа, позволяя писателю создать специфический мотивный дискурс, а с другой стороны, подняться над повседневностью к пониманию и оригинальному художественному воплощению идеи вечного смысла жизни и её непреходящих нравственно-этических ценностей.

В структуре рассказа отчётливо просматривается оппозиция свой/чужой, столица/провинция, дом/дворец, город/селение, что также является отличительной особенностью моэмовского топоса.

В рассказе прослеживается активное формирование авторской философии времени, которая характеризуется сложным соотношением дискретного исторического времени с вечностью, субъективного времени отдельной человеческой экзистенции и течения истории. Переменчивая временная перспектива, объединение рассказа о дне сегодняшнем с ретроспекциями – этот композиционный приём свидетельствует, что для Моэма значимым был факт столкновения исконных начал добра и зла на фоне примет конкретной истории.

Список использованных источников

1. Моэм У.С. Падение Эдварда Барнарда / Уильям Сомерсет Моэм // Моэм У.С. Собрание рассказов. В 3 т. Т. 1 : [пер. с англ.]. – М. : АСТ, 2010. – С. 66-104.

Summary. The article deals with the analysis of the peculiarities of W.S. Maugham short story “The Fall of Edward Barnard”. The artistic space and artistic time of W.S. Maugham story have been found.

Key words: W.S. Maugham, artistic space, artistic time, chronotope, short prose, short story, genre.

УДК 37.016:811.111

Л.Ю. Лагодзинська

ПІДГОТОВКА ВЧИТЕЛЯ ДО ПРОВЕДЕННЯ ІНТЕГРОВАНІХ УРОКІВ ІЗ ЗАРУБІЖНОЇ (АНГЛІЙСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ) ТА АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ

Необхідним шляхом реформації сучасної школи є проведення інноваційної діяльності, в тому числі інтеграції наукових дисциплін в межах одного уроку, зокрема зарубіжної літератури та іноземної мови. Основна увага в статті приділена проблемі готовності викладачів до проведення такої діяльності в школі та пошуку відповідних методів і технологій їхньої професійної підготовки в даному напрямку.

Ключові слова: рівень якості освіти, інноваційна діяльність, інтегроване навчання, професійно-педагогічна готовність вчителя, навчально-логічні уміння, методичні прийоми.

Без направляючої ролі викладачів різних дисциплін, координації їх дій, знання та уміння, отримані учнями в школі, часто являють собою розрізнені відомості, які вони навряд чи здатні відповідно використати у подальшому застосуванні. І хоча цілісне поєднання різних навчальних дисциплін у межах одного уроку складає враження порушення ритму засвоєння кожної окремої дисципліни, проте саме це порушення являє собою “ключову особливість інтегрованого навчання, її квінтесенцію, її виклик монотонності та механістичності навчального конвеєра, того самого, який, незважаючи на розтягнутість у часі, є статичним” [5].

Саме тому у сучасній школі необхідно поєднувати по можливості математику і фізику, інформатику і математику, хімію і біологію та ряд інших дисциплін. І коли в цей синтез наукових дисциплін вдається органічно вплести мистецтво, як у випадку інтеграції зарубіжної літератури та іноземної мови, в результаті можливо досягнути більш високого рівня якості освіти, яка відображає цілісний погляд на природу світу і несе велике виховне значення.

Поєднання різних предметів випадає з ритму типово стандартизованих методик навчання, що викликає в свою чергу труднощі вибору адекватних методів та технологій проведення відповідних інтегрованих уроків. У зв’язку з цим особливо актуальною сьогодні постає проблема готовності викладачів до проведення інноваційної діяльності в школі та пошуку відповідних методів і технологій діяльності в рамках одного уроку. “У розумінні сутності інноваційних процесів в освіті лежать дві найважливіші проблеми педагогіки – проблема вивчення, узагальнення та поширення передового педагогічного досвіду і проблема впровадження досягнень психолого-педагогічної науки в практику”, – зауважують методисти [6].

Однією з основних характеристик інтеграційного уроку з зарубіжної літератури та іноземної мови є необхідність створення емоційно-естетичної атмосфери, опрацювання творів мистецтва (художньої літератури) мовою оригіналу, виявлення аспектів національної та зарубіжної культури, прилучення учнів до загальнокультурних цінностей. “Надзвичайно важливо показати вихованцеві логіку розвитку науки, навчати його самостійно видобувати і систематизувати знання, відтворювати причинно-наслідкові зв’язки, користуючись методами розуміння та співтворчості, розуміти навчальний предмет не як самоціль, а органічну частину цілого, програма якого будується відповідно логіці розвитку людського знання взагалі і в даній науці зокрема” [8]. При дотриманні відповідних характеристик інноваційна педагогічна діяльність набуває цілісного характеру, забезпечуючи комплексний характер отримання знань. Основним завданням вчителів у даному випадку є вибір таких методів та технологій навчання, які дозволили би кожному учню проявити свою активність та творчі здібності.

Для досягнення інтеграційної мети викладачам обох предметів – як мови, так і літератури необхідно виявити у викладанні ті поля взаємодії, які зближують перспективні цілі навчання в школі. На практиці здійснення подібних зв’язків викликає досі чимало труднощів. Проблемними постають питання організації пізнавальної діяльності учнів, практичної роботи з освітніми програмами, побудови та впровадження розвиваючих освітніх завдань на інтегрованому уроці.

Усі вищезазначені фактори наголошують на необхідності зміни характеру підготовки вчителя до професійної діяльності, яка повинна поєднувати поетапну професійну, психолого-педагогічну, технологічну підготовку викладача в їх взаємозв’язку; “навчання інноваційної діяльності в режимі інтеграційного навчання, формування вмінь і навичок педагогічної рефлексії; спеціальні методи і прийоми формування готовності майбутнього вчителя до реалізації інтеграційного навчання у школі” [3].

Закономірно постає питання: що необхідно ввести у поняття “професійно-педагогічна готовність” вчителя до проведення інтегрованого навчання? За яких умов можливо забезпечити достатній рівень такої готовності? Якими мають бути дидактичні умови формування готовності майбутніх вчителів до реалізації інтегрованого навчання?

Зрозуміло, що вирішувати завдання, поставлені перед школою на сучасному етапі, зможе той учитель, який розуміє сутність інтеграції та здатен на практиці реалізувати спеціальні уміння щодо її впровадження в освіту, має комплексне бачення педагогічного процесу як цілісного явища спрямованого на одночасне навчання та виховання особистості.

На жаль, у сучасних навчальних посібниках з педагогіки і психології не має визначення “професійної готовності до реалізації процесів інтеграції в освіті”, недостатньо розробленими залишаються теоретичний і методичний аспекти даної проблеми, не вистачає емпіричного матеріалу, який характеризує показники процесу розвитку професійної готовності вчителів до реалізації інтеграційних уроків у професійній діяльності. Така ситуація веде до виникнення певних протиріч у галузі освіти.

Одним з варіантів вирішення цієї проблема є запровадження нових педагогічних спеціальностей, які дають можливість професійної підготовки інтегрованого типу : “Іноземна мова та зарубіжна література” (ГДППІМ – факультет заочного та дистанційного навчання); “Англійська, німецька, французька мови та зарубіжна література” (Київський гуманітарний

інститут); “Педагогіка і методика середньої освіти, українська мова, література та англійська мова і література” (Кам’янець-Подільський державний університет імені Івана Огієнка); “Англійська мова і література” (Переяслав-Хмельницький державний педагогічний університет імені Григорія Сковороди) та інших, що передбачають формування фахівця нового профілю, який володіє методикою проведення уроків різного типу та знанням власної та іноземної культури і орієнтований на розвиток особистості у новому полікультурному суспільстві. Для здійснення інтегративних зв’язків зарубіжної літератури та іноземної мови майбутнього вчителя-філолога в процесі професійної підготовки готують в різних галузях знань і формують у нього такі основні якості особистості та компетенції як: методичну, комунікативну, політичну, соціальну, інформаційну, яка здатна реалізовувати готовність підвищувати свої професійні можливості, “пов’язувати між собою і узагальнювати предметні знання, бачити об’єкт в єдності його різноманітних властивостей і відносин, оцінювати приватне з позицій загального, що забезпечує процесуальний бік формування наукового світогляду” [4,64]. Необхідно забезпечити оволодіння майбутнім учителем розумовими навчально-логічними вміннями (синтез, аналіз, висновок, порівняння, узагальнення, доказ); його орієнтацію на професійну самостійність в побудові навчальних програм і навчального матеріалу. Усі перераховані чинники є необхідними показниками професійних якостей вчителів сучасної інноваційної школи.

Першим кроком в напрямку професійної підготовки до проведення інтегрованого навчання є безумовно ініціація формування мотиваційної готовності майбутнього вчителя до реалізації інноваційної діяльності в школі, в тому числі проведення інтегрованих уроків. Такою ініціацією є усвідомлення зростаючої глобальної взаємозалежності між народами і націями, установки на сприйняття іншого способу мислення, необхідності конструктивної участі в діалозі культур, проблеми підготовки всебічно розвинутого фахівця, що володіє мовою ефективною міжкультурної взаємодії.

Наступний етап – це власне цілеспрямована професійна підготовка майбутнього вчителя до проведення інтегрованого навчання в подальшій професійній діяльності. Для того, щоб майбутні вчителі навчилися реалізовувати інтеграційні зв’язки між різними дисциплінами та могли в подальшому навчити цього своїх учнів, необхідно навчити їх навичкам аналізу, порівняння, вміння знаходити аналогії, виявляти різницю явищ власної та іншомовної культури та іншим навичкам синтезу міжпредметного матеріалу. Досягнення цієї мети реалізується в процесі різноманітних прийомів роботи з підручником, довідковою та додатковою літературою з суміжних дисциплін; виконання завдань на встановлення зв’язків між предметами; логічних вправ на переосмислення та конкретизацію нової системи знань; складання комплексних завдань з суміжних дисциплін; навчання загальним для суміжних предметів засобам діяльності.

При постановці проблемних питань необхідно зосереджувати увагу студентів на мисленневих прийомах. Завдання в даному випадку можуть бути різними. Так, можна запропонувати текстові завдання на міжпредметному матеріалі починаючи з простих текстів і переходячи до класичної художньої літератури. Наприклад :

- розділити текст на змістові частини (формування навичок аналізу);
- порівняти національні характеристики іншомовної країни з характеристиками власної країни – географічне положення, традиційні свята, символіку кольорів тощо (формування навичок порівняння);
- скласти з декількох текстів один, наприклад “Політичний устрій Великобританії” і “Політичний устрій України” (вироблення навичок узагальнення);

Починаючи з нескладних завдань подібного типу можна досягти розуміння майбутніми вчителями необхідності міжнаучного узагальнення знань та володіння відповідними вміннями та навичками в ході роботи. Завданнями наступного рівня можуть бути вправи на аналіз певних мовних явищ (наприклад порівняння фразеологізмів англійської мови та української, що відображають національну специфіку, порівняння та аналіз оригінального тексту та перекладу); пошуку цілісних та взаємопов’язаних характеристик педагогічних фактів та явищ; розгляд проблемних питань філософського характеру; складання майбутніми педагогами самостійних пізнавальних завдань для учнів на формування мисленневих умінь; орієнтація на самостійність у побудові навчальних програм та навчального матеріалу.

Методичними прийомами застосування мисленневих умінь є повідомлення, доповіді, відповіді на запропоновані питання, в яких студенти показують свої вміння аналізувати інформацію з різних джерел, порівнювати, узагальнювати, робити висновки.

Для формування емоційно-ціннісного відношення до світу у підготовці до проведення інноваційної діяльності в школі необхідно практикувати обговорення на заняттях ряду проблем, які стосуються власної та іншомовної країни, її способу життя, менталітету, культури, правил поведінки. При цьому для підготовки вчителя до проведення інтегрованої діяльності з іноземної мови та літератури акцент необхідно робити на лінгвокраїнознавчому та країнознавчому

компоненті; орієнтувати абітурієнта на цілісне сприйняття іншомовної культури шляхом вивчення мови та літератури країни. Заключним етапом підготовки майбутніх вчителів є проведення навчальних експериментів з метою конструювання педагогічного досвіду інтегрованого навчання.

Таким чином необхідність розробки комплексної технології підготовки майбутнього вчителя до реалізації інтегрованого підходу у викладанні таких предметів як зарубіжна література та іноземна мова, введення поетапної системи методичного забезпечення її просування – від засвоєння теоретичних та методичних основ міжкультурної комунікації у освітньому процесі до безпосередньо практичного введення в практику школи інноваційних технологій є необхідним шляхом реформації сучасної школи .

Список використаних джерел

1. Бондаревская Е.В. Педагогика: личность в гуманистических теориях и системах воспитания / Е.В. Бондаревская, С.В. Кульневич – Ростов н/Д. : Творч. центр “Учитель”, 1999. – 560 с.
2. Бордовская Н.В. Педагогика : учебник для вузов / Н.В. Бордовская, А.А. Реан – СПб. : Издательство “Питер”, 2000. – 304 с.
3. Девятова Г. Г. Формирование готовности будущих учителей иностранного языка к межкультурной коммуникации : Дис. ... канд. пед. наук : спец.: 13.00.08 “Теория и методика профессионального образования” [Электронный ресурс] / Г. Г. Девятова – Магнитогорск, 2002. – 186 с. – Режим доступа: <http://www.lib.ua-ru.net/diss/cont/107443.html>.
4. Морозкина Л.Г. Подготовка будущих учителей лингвистических дисциплин к реализации межпредметных связей. / Л.Г. Морозкина // Вестник СамГУ.– 2006.– № 10/3 (50), – С.62-68.
5. Система интегрированного обучения Евгения Сеницына и метод микрооткрытий (фрагмент из книги) [Электронный ресурс] / Е. Сеницын – Режим доступа: http://www.s-genius.ru/pedagogica/sistema_integrir.htm.
6. Слостенин В.А. Педагогика: учеб. пособие для студ. высш. пед. учеб. Заведений [Электронный ресурс] / В. А. Слостенин, И. Ф. Исаев, Е. Н. Шиянов; Под ред. В.А. Слостенина. М.: Издательский центр “Академия”, 2002. – Режим доступа: http://www.gumer.info/bibliotek_Buks/Pedagog/slast/25.php.
7. Чернилевский Д.В. Дидактические технологии в высшей школе: учеб. пособие для вузов / Д.В. Чернилевский – М.: ЮНИТИ-ДАНА, 2002. – 437 с.
8. Шибанова Ю. В. Дидактические основы интеграции учебных предметов естественнонаучного цикла в общеобразовательной школе : Дис. ... канд. пед. наук : спец.: 13.00.01 “Общая педагогика, история педагогики и образования” [Электронный ресурс] / Ю. В. Шибанова – Улан-Удэ, 1999. – 165 с. – Режим доступа: <http://www.lib.ua-ru.net/diss/cont/119576.html>.

Summary. One of the main way of modern school reformation is leading different innovational activities including integration of scientific disciplines such as foreign literature and foreign languages. Basic attention in the article is spared to the teachers abilities of conduting such activities at school and appropriate methods and technologies for their training.

Key words: quality of education, innovative activity, integrated training, vocational and educational teacher's competences, training and logical skills, instructional techniques.

УДК 821.111-31.09

О.М. Литвинюк

ТРАДИЦІЯ КРИЗЬ ПРИЗМУ РОМАНУ В. ГОЛДІНҐА “ПОДВІЙНА МОВА”

Стаття присвячена дослідженню особливостей рецепції та переосмислення традиційного образу в романі В. Голдінґа “Подвійна мова”. У романі автор звертається до трагічних подій і проблем сучасності, а саме до сутності людини та її морально-естетичних директив, крізь призму легендарно-міфологічного традиційного матеріалу.

Ключові слова: антична та біблійна традиція, традиційний образ, переосмислення.

Актуальність дослідження. Одним із принципово вагомим аспектів сучасного літературознавства є дослідження функціонування традиційного сюжетно-образного матеріалу різних